EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON,

mis sisaldab kommentaare, mis kaasnevad otsusega heakskiidu andmise kohta komisjoni tegevusele kuuenda, seitsmenda, kaheksanda ja üheksanda Euroopa Arengufondi 2003. eelarveaasta eelarve täitmisel

EUROOPA PARLAMENT,

— võttes arvesse komisjoni aruannet 2002. aasta üldeelarve täitmise aruande kinnitamise järelmeetmete kohta (KOM(2004) 0648 – C6-0126/2004),

— võttes arvesse kuuenda, seitsmenda, kaheksanda ja üheksanda Euroopa Arengufondi 2003. eelarveaasta bilansse ja finantsaruandeid (KOM(2004) 0667 – C6-0165/2004),

— võttes arvesse kontrollikoja aastaaruannet kuuenda, seitsmenda, kaheksanda ja üheksanda Euroopa Arengufondi tegevuse kohta 2003. aastal koos asutuste vastustega, ([1])

— võttes arvesse kontrollikoja kinnitavat avaldust Euroopa Arengufondide kohta, ([2])

— võttes arvesse 1. märtsi 2001. aasta resolutsiooni, mis käsitleb komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile Euroopa Ühenduse arengupoliitika kohta, ([3])

— võttes arvesse 22. aprilli 2004. aasta resolutsiooni, mis käsitleb komisjoni teatist nõukogule ja Euroopa Parlamendile meie ühise tuleviku ülesehitamise kohta; laienenud liidu poliitilised väljakutsed ja eelarvevahendid 2007–2013, ([4])

— võttes arvesse koostöötalituse EuropeAid iga-aastast tegevusaruannet 2003. aasta kohta,

— võttes arvesse 2004. aasta aastaaruannet komisjonilt nõukogule ja Euroopa Parlamendile Euroopa Ühenduse arengupoliitika ja välisabi kohta (KOM(2004) 0536),

— võttes arvesse nõukogu 8. märtsi 2005. aasta soovitusi (6865/2005 – C6-0078/2005, 6866/2005 – C6-0079/2005, 6867/2005 – C6-0080/2005,6868/2005 – C6-0081/2005),

— võttes arvesse nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 20. detsembri 1995. aasta sisekokkuleppe artiklit 33 neljanda AKV-EÜ konventsiooni teise finantsprotokolli kohase ühenduse abi rahastamise ja haldamise kohta, ([5])

— võttes arvesse nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate 18. septembri 2000. aasta sisekokkuleppe artiklit 32 ühenduse abi rahastamise ja haldamise kohta Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise partnerluslepingu (allkirjastati Cotonous (Benin) 23. juunil 2000) finantsprotokolli raames, ning rahalise abi eraldamise kohta ülemeremaadele ja territooriumidele, mille suhtes kehtib EÜ asutamislepingu neljas osa, ([6])

— võttes arvesse 16. juuni 1998. aasta finantsmääruse, mida kohaldatakse neljanda AKV-EÜ konventsiooni ([7]) kohase arengu rahastamisalase koostöö suhtes, artiklit 74,

— võttes arvesse 27. märtsi 2003. aasta finantsmääruse, mida kohaldatakse üheksanda Euroopa Arengufondi suhtes, ([8]) artikleid 119 ja 120,

([1]) ELT C 293, 30.11.2004, lk 315.
([2]) ELT C 293, 30.11.2004, lk 327.
([3]) EÜT C 277, 1.10.2001, lk 130.
([4]) Vastuvõetud tekstid, P5_TA(2004) 0367.
([5]) EÜT L 156, 29.5.1998, lk 108.
([6]) EÜT L 317, 15.12.2000, lk 355.
([7]) EÜT L 191, 7.7.1998, lk 53.
([8]) ELT L 83, 1.4.2003, lk 1.

— võttes arvesse kodukorra artiklit 70, artikli 71 kolmandat taanet ja V lisa,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit ning arengu- ja koostöökomisjoni arvamust (A6-0069/2005),

A. Arvestades, et 27. märtsi 2003. aasta finantsmääruse artiklis 119 nõutakse, et komisjon astuks kõik vajalikud sammud tegutsemaks tähelepanekute alusel, mis on lisatud kinnitamise otsusele, ja annaks Euroopa Parlamendi nõudmisel aru meetmete kohta, mis on võetud nende tähelepanekute ja märkuste alusel.

B. Arvestades, et EÜ välisabi haldamise reformi alustati 2000. aasta mais [1] ja EÜ arengupoliitika reformi 2000. aasta novembris. [2]

C. Arvestades, et partnerlusleping ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, mis allkirjastati Cotonous 23. juunil 2000 (Cotonou leping), [3] jõustus 1. aprillil 2003,

1. on seisukohal, et arengupoliitika on liidu välistegevuse oluline komponent, mille eesmärk on vaesuse kaotamine, toetades sotsiaalset, haridusalast ja tervishoiuga seotud infrastruktuuri, suurendades vaese elanikkonna tootlikkust ning toetades asjaomaseid riike, et võimaldada neil suurendada kasvu ja kohalikku potentsiaali; rõhutab, et aastatuhande arengueesmärkide (MDG) saavutamine oleks suur samm edasi selle eesmärgi poole püüdlemisel; on seisukohal, et EAF on oluline vahend selle poliitika elluviimisel AKV riikides ja et seda tuleb tõhustada, keskendudes rohkem vaesuse kaotamise meetmetele ja kiirendades rakendamist, tagades samal ajal suurema läbipaistvuse, vastutuse ja usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetele vastavuse;

2. tunnustab komisjoni jõupingutusi keskenduda oma arengumeetmetes MDGde saavutamisele koos kümne põhinäitaja määratlemisega; tervitab nende põhinäitajate kasutamist EAFi vahekokkuvõtetes vaesuse kaotamise edusammude hindamisel; kutsub komisjoni üles suurendama oma jõupingutusi selle eesmärgi saavutamiseks ja soovitab kasutada 35 % Euroopa Liidu arengukoostöö kulutustest MDGde saavutamiseks;

3. tunnistab probleeme selles osas, kuidas mõõta ühenduse abi mõju aastatuhande arengueesmärkide saavutamisele olukorras, kus on palju abiandjaid; taunib asjaolu, et komisjon pole teinud jõupingutusi sellise mõju hindamiseks vajaliku mehhanismi loomiseks ja piirdub seega arengumaade MDGde saavutamise arengu hindamisega; taunib asjaolu, et komisjoni vastused arengukomisjoni küsimustele, mis puudutavad MDGde elluviimist seoses komisjoni arengumeetmetega, on iseäranis ebamäärased;

4. tervitab komisjoni tehtud parandusi oma aruandlussüsteemis ning tunnustab 2004. aasta aruande EÜ arengupoliitika ja välisabi kohta (KOM(2004) 0536 ja SEK(2004) 1027) paranenud kvaliteeti;

5. otsustab alustada täiskogul iga-aastast debatti EÜ arengupoliitikat ja välisabi käsitleva komisjoni aastaaruande üle;

6. tervitab asjaolu, et 2003. aastal eraldati AKV riikide 4 079 miljoni euro suurusest kogurahastamisest (EAF ja ELi üldeelarve) 33 % (1 346 miljonit eurot) sotsiaalsele infrastruktuurile ja teenustele; taunib asjaolu, et põhiharidusele eraldati ainult 62 miljonit eurot (1,5 %) ja esmatasandi tervishoiule ainult 212 miljonit eurot (5,2 %); nõuab tungivalt, et komisjon suurendaks nende valdkondade rahastamist, ning nõuab Euroopa Liidu arengukoostöö kulutustest 20 % eraldamist arengumaade põhihariduse ja tervishoiu edendamisele;

---

[1] Teatis välisabi haldamise reformi komisjoni kohta, mille komisjon võttis vastu 16. mail 2000.

[2] Nõukogu ja komisjoni avaldus Euroopa Ühenduse arengupoliitika kohta, mille üldasjade (arengu) nõukogu võttis vastu 10. novembril 2000.

[3] EÜT L 317, 15.12.2000, lk 3.

Aruanded

7. märgib, et bilansid ja finantsaruanded esitati hilinenult; märgib, et EAFi aruannete nüüdisajastamine kavatsetakse lõpetada määratud tähtaja jooksul; ootab komisjoni audiitorilt aruannet komisjoni finantsaruannete seisu kohta, sh EDFi aruandeid seisuga 1. jaanuar 2005; palub enda teavitamist uue integreeritud infotehnoloogia süsteemi (ABAC-FED) nüüdisajastamise käigust;

8. märgib, et kuigi Euroopa Investeerimispanga (EIP) hallatavaid EAFi rahalisi vahendeid ei auditeeri kontrollikoda ega kontrolli parlament kinnitamismenetluse osana, on need konsolideeritud EAFi finantsaruannetes; leiab, et läbipaistvus paraneks, kui teave nimetatud rahaliste vahendite kohta oleks esitatud EAFi finantsaruannete kinnitamise eest vastutavale ametile;

Kinnitav avaldus

9. märgib, et välja arvatud allpool esitatuga seotud probleemide osas [1] on kontrollikoda arvamusel, et finantsaruanded kajastavad õigesti kuuenda, seitsmenda, kaheksanda ja üheksanda EAFi tulusid ja kulusid:

   a) EAFile makstavad summad, mis ei ole toodud bilansis seisuga 31. detsember 2003 (27,5 miljonit eurot);

   b) ettemaksed (400 miljonit eurot);

   c) eksporditulu stabiliseerimise süsteemi (Stabex) vahendid;

   d) EIP-le üle kantud rahalised vahendid, mida ei ole kasutatud (209 miljonit eurot);

10. märgib, et kontrollikoja arvates oleks koostöötalituse EuropeAid peadirektor pidanud esitama reservatsiooni tegevuse aastaaruandes ning deklaratsiooni veel kindlaks tegemata võlgade ja Stabexi rahaliste vahendite õige kasutuse kohta, kuna tal ei olnud sel ajal piisavalt teavet hästi põhjendatud järelduste tegemiseks;

11. märgib, et aluseks olevate tehingute suhtes on kontrollikoda arvamusel, et finantsaruannetes esitatud tulu, EAFi eraldised ning kulukohustused ja maksed eelarveaasta kohta on tervikuna vaadelduna seaduslikud ja korrakohased; märgib, et kontrollikoda on kujundanud oma arvamuse järelevalvesüsteemide ja kontrollide analüüsi, mitmete tehingute auditi ning tegevuse aastaaruande ja koostöötalituse EuropeAid peadirektori deklaratsiooni alusel;

12. nõuab tungivalt, et komisjon käsitleks kontrollikoja poolt esile toodud järelevalve- ja kontrollisüsteemide järgmisi puudusi:

   a) sisekontrollistandardite rakendamise mõju on piiratud, sest nende rakendamine delegatsioonides on seotud üleandmisprotsessiga, mis ei pea olema lõpuni viidud enne 2004. aasta lõppu;

   b) tegevuskavasid tuleb jätkata ja rakendada täielikumalt, eriti delegatsioonide tasandil, tagamaks järelevalve- ja kontrollisüsteemide jaoks tõhusa tulevase raamistiku;

   c) lepinguid ja makseid hõlmavad järelevalve- ja kontrollisüsteemid on üldiselt hästi välja töötatud, kuid vajavad paremat rakendamist;

Finantsjuhtimise aruanne

13. märgib, et finantsjuhtimise aruanne esitati hilinenult; kiidab finantsjuhtimise aruandes sisalduva teabe, sh parlamendi poolt 2002. aasta kinnitussoovituses konkreetselt nõutud teabe hulka ja kvaliteeti; palub komisjonil nimetatud aruannet tulevikus veel täiustada, eriti selleks, et võimaldada üheksanda EAFi projektidesse suunatud summade, eelarvelise toetuse ja programmivälise abi võrdlemist varasemate EAFidega ning et võimaldada EAFi halduskulude ülevaadet;

[1] Kontrollikoda, 2003. eelarveaasta aruanne, lk 387.

Vastutus

14. märgib, et kuigi EAFi poliitika eest vastutab arengu- ja humanitaarabi volinik, vastutab EAFi rakendava EuropeAidi tegutsemist puudutava üldpoliitika ja juhtimisküsimuste eest välissuhete ja Euroopa naabruspoliitika volinik; märgib, et arengu- ja humanitaarabi volinikku on volitatud võtma vastu otsuseid EAFi ja teatud eelarveridade kohta, mille eest ta kannab vastutust; pole veendunud, et selline volitamine võimaldab arengu- ja humanitaarabi volinikul võtta täielik poliitiline vastutus EAFi ja arengupoliitika valdkonna finantseeritavate programmide rakendamise eest EuropeAidi kaudu, kui EuropeAid esitab aruandeid välissuhete ja Euroopa naabruspoliitika volinikule; tunneb endiselt muret, et selguse puudumine vastutuse üle võib põhjustada küsitavusi EAFi eest kantava vastutuse suhtes;

Täitmine ja kasutamata vahendite tase

15. tervitab eelarve täitmise suurenemist, mis on kajastatud 2003. aastal; märgib siiski, et koos üheksanda EAFi kasutuselevõtuga ja uute rahaliste vahendite kiire kaasamisega kasvas kasutamata vahendite tase (*reste á liquider* ehk RAL) üle 1 000 miljoni euro, 8 385 miljonilt eurolt 2002. aasta lõpus kuni 9 410 miljoni euroni 2003. aasta lõpus; leiab, et see tase on vastuvõetamatult kõrge, ja nõuab tungivalt komisjonilt EAFi abi väljamaksmise kiirendamist;

16. juhib tähelepanu, et kiirem täitmine, mis on küll soovitav, ei ole üksinda siiski piisav järeldamaks, et EAFi kasutamine on paranenud – nõutav on ka eesmärkide parem saavutamine; märgib ära finantsjuhtimise aruandes toodud eesmärkide ja nende täitmise vahelise võrdluse, kuid nõuab komisjonilt suuremate jõupingutuste tegemist, kehtestamaks mõõdetavaid eesmärke, nagu on määratletud finantsmääruses;

17. märgib, et 2003. aastal ei tasunud mitu liikmesriiki oma osamaksu täielikult, mis koos maksega ülemaailmsesse tervishoiufondi põhjustas komisjonil rahaliste vahendite puuduse ja maksetega viivitamise; nõuab tungivalt, et liikmesriigid peaksid EAFi osamaksete puhul kinni oma seaduslikest kohustustest;

Eelarveline toetus

18. märgib eelarvetoetuse kasvavat tähtsust 390 miljoni euro väljamaksmisel 19 AKV riigile 2003. aastal; tunnistab, et eelarvetoetused saavad tõhusalt kaasa aidata toetust saavate riikide vaesuse vähendamise ja finantsjuhtimise parandamise eesmärkide saavutamisele, eriti neile riikidele suurema "omanikutunde" andmise läbi; rõhutab "muutuva kvoodi lähenemisviisi" tähtsust; nõuab, et komisjon tõhustaks oma instrumente, mis võimaldavad hinnata majandusreforme ja riigi finantsjuhtimise kvaliteeti kui eelarvetoetuse saamise eeltingimusi;

19. eeldab, et kui eelarvelise toetuse vahendid on väljastatud AKV riigile, siis kulutatakse ja kontrollitakse neid vastavalt riiklikele ja mitte EAFi kontrollimenetlustele; on teadlik, et seetõttu muutub komisjoni järelmenetlus traditsioonilisest tehingute kontrollimisest ja ülevaatamisest tulemuslikkuse näitajate ja teabe seirel põhineva riikliku finantsjuhtimise seisundi hindamise suunas;

20. märgib siiski kontrollikoja järjekordset tähelepanekut, et eelarvelise toetuse vahendite väljastamise kriteeriumid koosnevad suures osas makroökonoomilistest näitajatest, mis annavad ainult osa teabest riiklike rahaliste vahendite haldamise kohta; tuletab meelde 2002. aasta kinnitamisaruandes esitatud nõuet hinnata Cotonou lepingu artikli 61 lõikes 2 ([1]) esitatud kõigi kolme tingimuse täitmise määra; nõustub kontrollikojaga, et hinnangud tuleb vormistada iga nimetatud kriteeriumi suhtes;

([1]) Otsest eelarvetoetust makromajanduse ja valdkondade ümberkujundamiseks antakse juhul, kui:
a) riik kulutab piisavalt läbipaistvalt, vastutustundlikult ja tulemuslikult;
b) riik on välja töötanud täpsed makromajanduslikud ja valdkondlikud tegevuspõhimõtted ning peamised abiandjad on need heaks kiitnud ja
c) riigihanked on avalikud ja läbipaistvad.

21. komisjon teeb nende abiandjatega, eelkõige Maailmapangaga koostööd, et töötada välja näitajad riigieelarve halduse hindamiseks; märgib ära teabe, mida komisjon on esitanud vastuseks 2002. aasta kinnitamisaruandes sisaldunud palvele esitada aruanne riiklike kulutuste ja finantsaruandluse programmi raames riigieelarve halduse näitajate ettevalmistamisel tehtava töö kohta; võtab teadmiseks komisjoni väite, et esialgne raamistik lepiti kokku 2004. aasta alguses, et väljatöötatud töövahendi katsetamisega planeeriti alustada 2004. aasta lõpus ja et otsus analüütilise raamistiku lõpuleviimise kohta tuleks vastu võtta 2005. aasta juuniks; palub end programmi tööst teavitada 1. septembriks 2005;

Kõrgemad kontrolliasutused

22. tuletab meelde, kui tähtsaks peavad parlament, nõukogu ja kontrollikoda AKV riikide kõrgemate kontrolliasutuste kaasamist EAFi kontrollimisse; ([1])

23. märgib ära teabe, mida komisjon on esitanud oma finantsjuhtimise aruandes 2003. eelarveaastal kõrgemaid kontrolliasutusi kaasavatele projektidele kulutatud rahaliste vahendite kohta, vastuseks parlamendi 2002. aasta kinnitamisaruandes esitatud palvele;

24. märgib, et komisjon kaalub erinevaid viise, kuidas toetada ja edendada kõrgemate kontrolliasutuste rolli AKV riikides; nõuab erinevate kaalumisel olevate variantide hindamist järgmise kinnitamisülesande ajaks;

Eelarvesse kandmine

25. arvab, et EAFi eelarvesse kandmine kõrvaldaks mitmed probleemid ja raskused järgmiste EAFide rakendamisel, aitaks kiirendada väljamaksete tegemist ja kõrvaldada praeguse demokraatiapuuduse; arvab, et seda küsimust tuleks käsitleda uute finantsperspektiivide arutelu raames;

Abi ja toetuse juhtimise üleandmine

26. toetab vahendite ja otsustamisõiguse üleandmist komisjonilt komisjoni delegatsioonidele; loodab, et uus organisatsiooni struktuur aitab saavutada kulukohustuste ja maksete täitmist veelgi kõrgemal tasemel, võrreldes komisjoni 2003. aastal saavutatud tasemega;

27. saab aru, et lisaks eelistele sisaldab uus struktuur siiski ka ohte; leiab, et komisjoni töötajate töödokument "Ülevaade välisabiga seotud ohtudest" on kasulik;

28. võtab teadmiseks komisjoni aruande üleandmisprotsessi hindamise kohta; ([2]) on teadlik, et hajutamispraktika on peaaegu lõpule viidud; soovib kinnitust, et vahendite ja otsustamisõiguste üleandmisega delegatsioonidele kaasnevad sobivad kontrollimeetmed; palub järgmise kinnitamisülesande ajaks aruannet, mis annaks ülevaate üleandmisprotsessi seisundist, kirjeldaks loodetavat kasu mõõdetavate näitajatega, tooks esile seni saavutatud kasu ning esitaks üksikasjad delegatsioonides olemasolevate kontrollistruktuuride, sh sisekontrollistandardite rakendamise seisundi kohta;

29. võtab teadmiseks komisjoni väite, et tal on delegatsioonides piisavalt töötajaid, kes on küllalt hästi kvalifitseeritud ja saanud ettevalmistuse finantsjuhtimises; märgib siiski, et 10 miljonit eurot haldavate töötajate suhtarvult on komisjon viimaste hulgas, võrreldes teiste peamiste abiandjatega;

30. märgib AKV riikides komisjoni delegatsioonide õiguste üleminekuga seotud ohtusid, nagu raskused pädeva personali leidmisel ja võimalus eeskirjade erinevaks tõlgendamiseks komisjoni delegatsioonide vahel; rõhutab vajadust parandada eeskirju ning leida tasakaal ühelt poolt tugevdatud kontrollimehhanismide ja aruandluse vajaduse ning teiselt poolt oluliste projektiotsuste tõhusa ja kiire vastuvõtmise vahel delegatsioonides;

([1]) Vt resolutsiooni, mis sisaldab märkusi, mis on lisatud kuuenda, seitsmenda ja kaheksanda Euroopa Arengufondi 2002. eelarveaasta eelarve täitmise osas komisjoni tegevuse kinnitamist käsitlevale otsusele, punkte 21–24 (ELT L 330, 4.11.2004, lk 128).

([2]) SEK(2004) 0561, 6.5.2004.

Stabexi vahendid

31. märgib, et komisjon tegi 2003. aastal Stabexi rahaliste vahendite inventuuri, mis näitas, et 700 miljonit eurot on abisaajariikide kohalikel kontodel jäänud kasutamata; märgib, et kuigi nende kontode rahalised vahendid on üle kantud abisaajariikidele ja on ametlikult lahkunud EAFi kontodelt, jätkab komisjon vastutuse jagamist nende rahaliste vahendite eest ning säilitab kontrolli nende nõuetekohase kasutamise üle; võtab teadmiseks kontrollikoja tähelepaneku selle kohta, et asjakohase järelevalve puudumine ei võimalda komisjonil kontrollida rahaliste vahendite kasutamist; märgib, et komisjon kavatseb 2004. aasta lõpuks võtta kasutusele parema järelevalvemenetluse, mis hakkab täielikult toimima 2005. aastal; nõuab, et komisjon teeks koostööd abisaajamaadega, et tõhustada järelevalvet ja tagada kasutamata rahaliste vahendite võimalikult kiire kasutamine;

Hindamine

32. tervitab komisjoni tehtud jõupingutusi sisekontrolli alal, mis võimaldab tal täita enamikku standarditest; tunneb siiski muret komisjoni suutmatuse pärast täita sisekontrolli standardit 23 hindamise kohta, tulenevalt suutlikkuse piirangutest; nõuab, et komisjon annaks aru, kuidas ta kavatseb tagada hindamise nõuetekohase korraldamise ja järelkontrolli, ning annaks teada, mis ajaks on ta enese arvates suuteline standardit täitma;

Tähtajad

33. kutsub komisjoni esitama ja nõukogu vastu võtma järgmist ettepanekut finantsmääruse artikli 119 lõike 1 esimese lause muutmiseks:

"Kvalifitseeritud häälteenamusega otsustava nõukogu soovituse põhjal annab Euroopa Parlament heakskiidu komisjoni tegevusele EAFi rahaliste vahendite, mida ta haldab vastavalt artikli 1 lõikele 2, rakendamisel aasta n eelarve täitmisel enne aasta n +2 30. juunit".